

(Sobre Mollerussa)

-1-

COMARQUES : CAFE PER A TOTS ?

Ara que s'ha acabat el termini -avui, quan això escric- perquè els ajuntaments comuniquin a la Generalitat si estan conformes o no amb la comarca on ara estan integrats, és el moment de comentar tota aquesta olla barrejada, i les diferències, enorgulliments, alteracions, tossuderies, i lícites aspiracions dels sis milions que diu que som.

Cadascú té el seu criteri, fins i tot en un marc estrictament íntim : per ser honestos, un servidor, que tant va escriure fa anys sobre comarques, vol ara públicament declarar una vegada més que li sembla que 38 comarques, tal com marcava la Divisió Territorial de 1936, són moltes comarques, i que hauríem perfectament pogut passar-nos amb menys. Això, d'entrada. I examinant les primeres notícies que m'arriben de les decisions preses pels ajuntaments de Catalunya observo dues tendències : a) algunes comarques desitgen unificar-se i crear entitats majors; són les menys ; b) moltes poblacions demanen canviar de comarca i anar-se'n a la veïna; c) algunes poblacions demanen creacions de comarques noves. O sigui, encara més comarques! Aquesta aspiració sol anar lligada al

d

desig de capitalitat : davant la possibilitat de ser capital d'una comarca de nova creació, qui desaprofita el moment ? Es el cas de Banyoles, Besalú o Mollerussa, actualment ficats en comarques que no capitanejen. El cas, però, de Mollerussa, en_ cara sembla ser el de més pes.

Vegem l'apartat a) : Les comarques de l'Alt , i Baix Penedès i el Garraf s'unirien creant un Gran Penedès o Penedès a se_ ques. Això a mi em satisfaria, partidari com sóc de les grans comarques, amb pes demogràfic, econòmic; a més a més, en aquesta comarca els unifica la vinya, fonamentalment. Doncs bé, tots els ajuntamentx hi estan d'acord menys el de Vilanova i la Geltrú (perdria el Garraf, del qual és capital).^{b)} Al Baix Llogregat voldrien entrar-hi comarques que ara són al Barcelonès, com l'Hospitalet, mentre d'altres, com Martorell, demanarien la creació d'un Baix-Llogregat Nord , al qual hauria d'integrar-se Sant Just Desvern (!) . Els municipi s del Barcelonès diu que cal canviar l'ordenació de la comarca, fent-ne una de nova que reculli l'extingida Corporació Metropolitana (raons estrictament socialistes, és clar). Igualment voldria fer Girona amb el seu ~~finn~~ Gironès, que es compondria només dels muni-

cipis que amb la capital s'agrupen per a serveis mancomunats... Caldes de Malavella, que ara és a la Selva, voldria entrar al Gironès, i Sant Llorenç de Morunys deixar el Solsonès per anar al Berguedà, a reserva que es creï una comarca nova, el Cardener...

c) Demanen comarca nova Mollerussa i set o vuit o quinze poblacions més, prenent per base el Pla d'Urgell, unitat fisiogràfica que, encara que ells diguin el contrari, no té res a veure, històricament, amb el pla regat, sinó amb els plans que, després de Cervera, s'estenen fins a Lleida. Per a mi l'Urgell ja està bé ara, amb un terç regat i dos terços secaners, però hi inclouria Mollerussa i Golmès (això és només opinió personal, potser venerable pels anys que fa que l'exposo, però no té pas pretensió d'autoritat). Demana comarca nova Blanes, per tal de tenir una Selva Marítima, i també Banyoles, i també Besalú, esberlant així Gironès i Garrotxa. I Terrassa? Terrassa demana comarca pròpia, separada de Sabadell, amb la qual cosa el Vallès tindria tres comarques, en comptes de les dues que té ara. Llavors surt Sant Cugat i diu que si de cas volien considerar la solució contrària, o sigui unificació de tot el Vallès,

el millor seria que tingués ,com a capital no pas Terrassa,ni Sabadell ni Granollers, sinó Sant Cugat i. Ponts vol comarca pròpia, la del Mig Segre,i adueix una zona d'influència que tot plegat deu aplegar molt poc nombre d'habitants. Demana comarca pròpia el Pont de Suert ,al davant ~~mínimes~~ tres municipis,Barruera,el propi Pont i Vilaller ,tot plegat ,malgrat els perfils físics, pocs habitants per a una Alta Ribagorça que és sentida i fins figura en alguns mapes. La proposta de debò agosarada és la de Castelló d'Empúries que, basant-se en el seu passat històric, de seu episcopal,demana ser capital de l'Alt Empordà ,ara capitalejada per Figueres.

De tot plegat en traiem algunes propostes que ens semblen assenyades: les unificacions de comarques fins ara rompudes en dues:Vallès,o Penedès o fins i tot la proposta de reunificació del Camp de Tarragonat tal com figurava a l'Album Meravel·la del 1930 on Tarragonès, Baix Camp i Alt Camp (Tarragona, Reus i Valls) formaven una sola entitat. D'altres propostes semblen apuntar més a esqueixaments i fragmentacions. Conclourem dient que tot el que sigui formar comarques grans, amb gruix econòmic, demogràfic,possibilitats d'interacció, seria

bo i fruitós, i tot el que es basés ~~mmmm~~ en l'intent d'eleva-
la subcomarca o rodalia a comarca sembla precipitat, i en els
temps que correm, infantil, llevat sempre de casos mal resolts
de manera palesa al 1936. Si no fossim partidaris d'enraonar
bé les qüestions, diríem que la solució seria la d'aquell cam-
brer que, tip que tothom demanés coses diferents i rectificuessin
i canviessin d'opinió va decretar, amb un crit : Prou. Cafè per
a tots !".

Josep Vallverdú.